

Læserbreve, højst 100 ord, debatindlæg, højst 400 ord, og Kroniker, ca. 2.100 ord, indsendes via vores hjemmeside: politiken.dk/debatindlaeg
Indlæg til nettet skal også sendes via denne adresse.

Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere i indsendte tekster og til også at bringe teksterne på politiken.dk/debat. Vi bringer kun tekster alene sendt til Politiken. Opstår der problemer, kan du ringe til os på 33 47 23 31 eller 70 15 01 01.

POLITIKEN
MODTOG I GÅR

52 læserbreve
og debatindlæg

2 læserbreve og debatindlæg
handlede om gymnasier og snyd

VIGGO HØRUP
(1841-1902)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884

EDVARD
BRANDES
(1847-1931)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884

Redaktionschef:
Mads Zacho
Teglskov

Debatredaktører
Kenneth Lund,
Tarek Omar,
Ditte Giese,
Milla Mølgaard og
Dorthe Lønstrup

Jourhavende
Dorthe Lønstrup

Analyseredaktør
Kenneth Lund

Lederkollegiet
Amalie Kestler

Kronikredaktør
Marcus Rubin

Debat
Rådhuspladsen 37,
1785
København V
Telefon, Debat
33 47 23 31
Telefon, Kronik
33 47 24 03
Fax
33 15 41 17

Vi kæmper mod burkaen i Afghanistan. Så kan vi sgu da ikke tillade den i Danmark

Hvis vi lader det være et spørgsmål om den enkelte burkklædte kvindes følelse af frigjorthed på trods, tager vi grueligt fejl.

FORBUD

UZMA AHMED,
INTEGRATIONSRÅDGIVER,
STIFTER AF 'BRUNE FEMINISTER'

SOMMEREN ER forbi, og selvom vi i Danmark er forskånet for orkaner, så ligger diskussionen om et burkaforbud lige så faretruende i horisonten over efteråret.

Diskussionen henter ekstra energi i terrortrattater, bandekrig og kommunalvalg. Den kommer til at rase uden uanancer og vil efterlade en udpint jord at bygge tillid op efter i befolkningen, fordi had og frygt for muslimer vil blive hvirvlet op endnu en gang og ligge antændt i den offentlige debat. Med fare for at blive revet itu vover jeg mig ud med et lille hvidt flag i hånden. Måske er det på tide med logik i stedet for politik.

Jeg anstrenger mig til stadighed selv, for i år var også sommeren, hvor min lille pige voksede mig over hovedet, og selvom hun stadig holder mig hånden, når vi går tur, er hun allerede på rejsen til vokslivet. Jeg ser hende, sprudlende, smuk og så ungdommelig og ønsker, at hun skal folde sine vinger ud og flyve.

SAMTIDIG mærker jeg en stikkende frygt for, om jeg nu kan beskytte hende. Hun har allerede som kun 12-årig oplevet at blive forfulgt af en mand i S-tog og bus igennem byen. Han valgte endda demonstrativt at blive stående på gaden over for vores lejlighed, længe efter at hun var gået ind. Min datter er klog og kender mig godt, derfor valgte hun ikke at fortælle mig om det, men i stedet bad hun sin *nani* (mormor) om at gå med hende ud og handle og ikke ligge under for stalkeren. Selv et halvt år efter, da jeg fik det at vide, mærkede jeg impulsen til at handle i selvtægt, for at sige det pænt. Ja, jeg indrømmer, at jeg har en stor beskyttertrang! Og joker da også med, at jeg har lyst til at kaste en burka på hende, for at jeg kan få lov til at dulme mine nerver, så hun er dækket fra top til tå, og ingen kan

VERDIKAMP. Frygt for at blive kaldt islamofober må ikke bremse politikerne i at forbyde burkaen, mener Uzma Ahmed. Arkivfoto: Carsten Bundgaard

se hendes ansigt og øjne. Men faktisk er, at hun ikke er min ejendom, og at hun på sin rejse ud i verden skal lære at navigere gennem erfaringer, både dårlige og forhåbentlig en masse gode, så hun kan blive sin egen. Selvom jeg tror, vi er mange forældre, der forstår og mærker de menneskelige urimpulser om at ville beskytte og sikre vores kære, så må det aldrig være tilladt at give efter for dem i den ekstreme grad, hvor vi kommer til at isolere, afskære fra lige muligheder og fremmedgøre vores børn fra samfundet. Det hører ikke hjemme i et demokrati, og derfor er der noget, som jeg aldrig joker med: Jeg går ind for et burkaforbud i Danmark.

Javist, i Danmark vil det være symbolpolitik, fordi det muligvis er under 100 kvinder, som bliver befriet. Men symbolpolitik er væsentlig, når den tydeliggør stregerne i det, som vi kan kalde de fælles færdselsregler for, hvordan vi færdes og interagerer i et demokrati. Ved et burkaforbud står vi ved, at vi i Danmark vægter mellemnesskelig tillid højt. Den, man blandt andet aflæser i ansigtsmimik, øjenkontakt og smil, ja, genkendelighed og spejling i et andet menneske, og ikke den mur, vi møder i en burka. Vi står samtidig ved, at de krige, vi har valgt at kæmpe i, er med til at fremme demokrati og mindske undertrykkelse. Bogstavelig talt tager vi jo ud og befrier afghanske kvinder fra burkaen, så at møde en kvinde i burka i Danmark er en provokerende hån mod den indsats og de penge, vi vælger at bruge på krig. Det er egentlig meget enkelt og logisk. Alt andet er svært at forstå og danner grobund for myter og frygt.

“
Burkaen udspringer af en radikal tolkning af islam, og er derfor noget, som skal ses som en konstruktion, der er lavet til at undertrykke og styre kvinden som køn

dertrykkelse. Bogstavelig talt tager vi jo ud og befrier afghanske kvinder fra burkaen, så at møde en kvinde i burka i Danmark er en provokerende hån mod den indsats og de penge, vi vælger at bruge på krig. Det er egentlig meget enkelt og logisk. Alt andet er svært at forstå og danner grobund for myter og frygt.

Ja, jeg hører til stadighed argumentet om, at vi jo også taler i telefon, hvor vi ikke ser hinanden, og alligevel baserer vores tillid på stemmeføring og dialog, hvorfor en burkklædt kvinde godt kunne sidde i den anden ende af røret, og dermed være til 'nytte' for samfundet ved at arbejde. Men vi tager grueligt fejl, hvis

vi lader det være et spørgsmål om den enkelte kvindes nytte for samfundet eller hendes følelse af frigjorthed på trods.

Burkaen udspringer af en radikal tolkning af islam og er derfor noget, som skal ses som en konstruktion, der er lavet til at undertrykke og styre kvinden som køn. Det er bestemt ikke afmonterende med fortællinger om, at kvinder som bærer en burka, kan have en rig fantasi, griner eller er intelligente.

Selvfølgelig findes de, jeg har mødt mange. Jeg har endda selv som ung båret burka i Pakistan, da den i en islamistisk bølge ramte Karachi og dannede højeste mode blandt unge giftefærdige kvinder. Ved at tage burkaen på ændrede mine kusiner og jeg stand og status. Vi blev dydige, hemmelige, attraktive og sågar seksymboler på samme tid med det tynde stof svøbt om kroppen i varmen. For mig var det en sommerflirt, der endte, da jeg steg på flyet til Danmark igen.

FOR MIN KUSINE gik det mindre godt. Hun blev i sin rus imod familiens billige gift med en mand, som elsker hendes burka mere end hende. I dag, 20 år efter, er hun tvunget til at bære burka og må afstå fra tv, musik og de bollywoodfilm, som hun elskede at drømme til som ung. Dem ser hun nu i smug, når hun får lov til at besøge sin mor. Mig må hun ikke længere tale med, for jeg repræsenterer nogle andre værdier end dem, som hun er holdt fanget i.

Religion er ellers ikke noget, jeg diskuterer. Min egen religion er privat, og teologi er ikke min faglighed, men som serviceoplysning vil jeg nævne, at selvi i Mekka under pilgrimsrejsen, noget af det allerhelligste i islam, er det ikke tilladt at dække sig til med en burka. Alle skal kunne se og aflæse hinanden. Der er nemlig pres på, og menneskemængden er stor, så det er af hensyn til sikkerheden for den enkelte og fællesskabet, at forbuddet bliver håndhævet strengt.

Jeg mener, at tiden også i Danmark er kendetegnet ved ekstremt pres. Logisk dialog er næsten umulig. Muslimer bliver enten ignoreret eller talt om, men aldrig med. Jeg håber, at politikerne til efteråret ikke vil stå tilbage for et burkaforbud af frygt for at blive kaldt islamofober. Jeg håber, de holder sig for øje, at burkaen ikke alene er med til at skabe fremmedgørelse af den enkelte kvinde, men også af fællesskabet, især hvis det er højrefløjen, der løfter sig i orkanen.

KRONIKEN
8. september 2017

Regeringen må tage Trumps tweets alvorligt

VIBEKE SCHOU TJALVE OG
LOUISE RIIS ANDERSEN

Mens den danske regering håber på, at USA bliver sig selv igen, kører den internationale samtale af sporet. Der er brug for en realistisk gentænkning af dansk udenrigspolitik.

HVAD BETYDER TRUMP for dansk udenrigspolitik? Er han en historisk parentes, der hverken kan eller skal rokke ved den solide transatlantiske forankring af Danmarks sikkerhed? Eller repræsenterer han – sammen med Brexit – langt dybere forandringer, der bør bringe Danmark tættere på den europæiske kerne, også i forsvarspolitisk sammenhæng?

Spørgsmålet har hængt i luften, siden Donald Trump til alles overraskelse og manges chok vandt præsidentvalget i USA i november 2016.

Den etårige udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi, som regeringen fremlagde på Folkemødet i Bornholm tidligere i år, skød reelt spørgsmålet til hjørne. Strategien nøjes med at konstatere, at »Danmark og USA har en lang tradition for at være tætte allierede«, og at det endnu er »for tidligt at vurdere, hvordan amerikansk udenrigspolitik vil tegne sig i de kommende år«.

Dermed forlængede regeringen reelt den danske 'vi-må-vente-og-se'-linje, som statsministeren annoncerede fra Folketingets talerstol blot tre dage efter præsident Trumps indsættelse med ordene: »Vi har stadig til gode at se, hvad dybden er i det her. Hvad det er for et kabinet, der samles, hvad det er for en langsigtet politik, der føres«.

Men hvor længe kan regeringen træde vande? Er det ikke snart – også i lyset af de kommende forsvarsforligforhandlinger

BRØLEABE. Trump har vendt op og ned på verdensordenen. Foto: Evan Vucci.

–nødvendigt at afklare, hvordan Danmark bruger årene med Trump på en måde, der giver os det bedst mulige udgangspunkt til tiden efter Trump?

Centralt i den afklaring står naturligvis spørgsmålet om, hvad der egentlig er »dybden i det her«, som statsministeren kaldte det tilbage i januar.

Dengang som nu strittede vurderingerne i flere retninger, men der tegnede sig både i USA og Danmark hurtigt to skoler blandt den hastigt voksende skare af 'trumpologer', der på baggrund af udtalelser, tweets og rådgivervalg forsøgte at spå om retningen for de næste fire års amerikanske udenrigspolitik.

DEN ENE SKOLE kan vi kalde *But Mattis-skolen* med henvisning til Trumps meget tidlige og – i det europæiske sikkerhedspolitiske establishments øjne – yderst fornuftige valg af general James Mattis som forsvarsminister. Hovedbudskabet herfra var – og er – at valget af Trump i bund og grund ikke betyder noget særligt. Den dybe stat eller den 'akse af voksne', han – trods alt – har udnævnt til nøgleposter, vil holde skruen lige i vandet. Også under Trump vil Det Hvide Hus i det store og hele tilhøre et USA, vi kender. Ud over forsvarsminister Mattis hører også udenrigsminister Tillerson, den nye nationale sikkerhedsrådgiver general McMaster og den endnu nyere stabschef general Kelly til blandt 'aksen af voksne'.

But Mattis-skolen anerkender, at det er usædvanligt med så mange generaler på civile nøgleposter, men deres centrale pointe er, at vi skal være glade for generalerne, fordi der er tale om rationelle og indsigtfulde individer, der kan sørge for, at Trump ikke følger sine rablende tweets op med handling.

Det er angiveligt også deres fortjeneste, at Trump – trods klare løfter om at trække USA ud af krigen i Afghanistan – netop har godkendt en ny Afghanistan-strategi, der til forveksling ligner noget, vi har set før. Blot med endnu mere fokus på at slå terrorister ihjel.

DEN ANDEN SKOLE kan vi kalde *This Is Not Normal-skolen*. Som navnet antyder, er deres væsentligste pointe, at Trumps person og politiske platform er så uortodoks, at stort set intet af det, der sker i og omkring Det Hvide Hus under hans ledelse, kan eller må kaldes normalt. Det forsøger på at normalisere Trump-administrationen, som But Mattis står for, er i deres øjne ikke bare forkert; det er også farligt.

Skolen kommer i to varianter. En 'mild'

variant, der primært fokuserer på Trump som person: Trump er uvidende, uforudsigelig, uoverlagt, primitiv. For denne variant består faren i at tro, at Trump kan styres på en måde, der smører et tyndt lag acceptabel lak ud over en politik og en administration, der i bund og grund er skadelig, ikke alene for USA, men også for resten af verden.

Den 'stærke' variant går længere. Den peger på en anden gruppe af folkene bag Trump end de generaler, But Mattis sætter deres lid til. Her kan nævnes chefstrategen Steven Bannon, der nu er tilbage på det højreekstremistiske internetmedie Breitbart og under at kalde nazistiske koryfæer som Leni Riefenstahl og Carl Schmitt for politiske inspirationskilder.

Eller den nationale og stærkt islamofobiske sikkerhedsrådgiver Sebastian Gorka (fra denne uge også forhenværende), samt Bannon-protegeer som taleskriver Steve Miller og politisk rådgiver Julia Hahn.

Men mest af alt peger den på, at Trump-administrationen har accelereret en art politisk og moralsk opløsning, ikke bare i det republikanske parti, men i selve det amerikanske samfund. Set gennem disse briller er Trump et symptom på en så udmattet og fortvivlet politisk kultur, at alt fra klimaformægtelse til konspirationsteorier eller direkte fascistiske fantasier nu trives.

Den 'milde' variant af *This Is Not Normal*

Vibeke Schou Tjalve og Louise Riis Andersen er seniorforskere på Dansk Institut for Internationale Studier.

LÆSERNE MENER

BRØNDI

Flemming Sylvest Pedersen, Solbakken 12, Greve: Nu forstår jeg bedre, hvorfor man valgte systemet Epic til sundhedsplatformen. Efter at have læst artiklen i Politiken 3.9. Hovedstaden foretrak en amerikansk frem for en jysk model, ser det ud til, at årsagen er den tilbagevendende rivalisering mellem Rigshospitalet og Skejby Universitetshospital.

Region Hovedstaden skulle da i hvert fald ikke have et afprøvet jysk system, så hellere et amerikansk, som først skulle tilpasses danske forhold, hvor man havde blind tillid til, at det ville fungere tilfredsstillende. Det er nogle sure lærepengene, man kommer til at betale, og familierne til de afdøde patienter, man desværre ikke når at behandle i tide, må betale den største pris. Man må håbe, at beslutningstagerne bliver stiller til regnskab.

HUMOR UDEN FORMEL

Tom Jacobsen, Vigerslevvej 326, Valby:

Jeg er, ind til marven, dødsenstræt af læserbreve, der tror, man kan sætte humor på formel. Da jeg for 50 år siden hylede af grin over Monty Python, rystede mine forældre på hovedet over det infantile pjat!

Nogle synes, Cirkus Nemo er plat, andre (mig selv inklusive) at det er verdensklasse. I starten forstod jeg ikke Maren Uthaug, nu glæder jeg mig hver dag til en ny stribe. Intet dagblad har som Politiken fundet så mange nyskabende tegneserier. Opsøg det, I synes er sjovt, og spring det andet over. Der er jo ingen, der tvinger jer!

GOD LEDER

Ole Olsen, Munkesøvej 21, Roskilde: Redaktionen skal have tak for den ledende artikel 3.9., hvor den under overskriften 'Israels bedrager' forklarer, at Israels ledelse taler om fred og i samme moment ikke vil opgives en eneste bosættelse på besat land.

Der er såmænd ikke noget reelt nyt i den israelske politik. Den har været som beskrevet længe. Det eneste nye er, at premierminister Netanyahu m.fl. ikke længere forsøger at skjule den med uklare tale, men er helt ærlig omkring deres politik. Som det skrives i lederen, sætter denne ærlig-

hed USA og EU under pres, idet de ikke længere kan hævde, at Israel godt vil acceptere en levedygtig palæstinensisk stat; et mål, som også et enigt FN's Sikkerhedsråd står bag.

Nu ved både EU og USA med sikkerhed, at de bliver bedraget. Nu må det snart vise sig om de kan leve med det – og lade millioner af palæstinensere i stikken. Hvad mener mon udenrigsminister Anders Samuelsen?

TOPSKATTELETTelser

Bjarne Birbak, Ryttergårdsvej 18, Farum:

Selvfølgelig kan Liberal Alliance leve med at opgive sit krav om topskattelettelse. Det er jo tydeligt nu, at de får topskattelettelse ind ad bagvejen gennem filierier og direkte usandheder om, hvordan de kommende skattereformer skal udformes, samtidig med at man vil give stenrige aktieejere ekstra skattelettelse på aktieskatten. Dertil kommer så, at de vil give dem, der vil købe en Lamborghini enorme beløb i besparelser. Gad vide, hvor mange HK'ere der vil købe sådan en?

OMSKÆRING I SOMALIA

Steen Ravn Andersen, Opnæsgård 75, Hørsholm:

Hvis man ikke kan sende somaliere retur til Somalia, fordi døtrene risikerer at blive omskåret, så har man i praksis sagt, at befolkningen i Somalia kan flytte til Danmark, hvis den har lyst, for det er vel lige så synd for de døtre, der befinder sig i Somalia, at blive omskåret som for dem, der befinder sig i Danmark?

Hvilket vil sige, at enhver asylansøger fra Somalia, der har en datter, der befinder sig i den kritiske alder, har ret til asyl til sig og sin datter.

Viser det sig, at vi ikke kan sende somaliere hjem til Somalia af den ene årsag, at døtrene risikerer at blive omskåret, synes jeg, vi bør tage konsekvensen og fragte hele den somaliske befolkning til Danmark, så de somaliske døtre ikke bliver omskåret. Alt andet er hykleri i mine øjne.

FRISKOLER

Jens Holm Møller, Rødovre Parkvej 309, Rødovre:

Det forhold, at elevtallet på de muslimske friskoler stiger, gør, at der nu igen råbes op.

Vi burde i stedet glæde os. Der er åbenbart efterhånden mange forældre af anden et-

nisk oprindelse, der har samme overskud som etniske danskere. De vil det bedste for deres børn og vælger så skoler, hvor børnene opnår de bedste resultater.

Vi har, siden det blev muligt at lave friskoler, levet med skoler af meget forskellig karakter. Det er en enorm styrke i vores samfund, at dette kan lade sig gøre. Det eneste krav, vi kan og skal stille til skolerne, er, at de lever op til den til enhver tid gældende lovgivning, og gør de ikke det, mister de tilskuddet. Hvad der så giver den største integration, er et andet spørgsmål. Jeg forstår godt, at det at være sammen med ligesindede kan give overskud til bedre faglige resultater.

DE SAMME FEJL

Palle Maag, Baldersvej 12, Køge:

Under Anders Fogh Rasmussen var der op mod finanskrisen fuld fart på dansk økonomi, boligpriserne buldrede derudad, og i stedet for en finanspolitisk opbremsning hældte regeringen benzin på bålet, så følgerne af finanskrisen blev værre for Danmark end nødvendigt.

Nu er vi ved at have overvundet følgerne af de manglende tiltag fra regeringen Fogh. Arbejdsløsheden er lav, boligmarkedet bobler, og økonomien er i fremgang. Og ved gud, om så ikke V-LA-K-regeringen nu vil gentage nogle af de samme fejl, som deres forgængere i blå blok stod for. Forhåbentlig ryger DF ikke med på den limpind bare for at opnå yderligere strømninger i udlændingepolitikken.

GIV NY LUFT TIL CYKLERNE

Julie Frølich, Hans Knudsens Plads 1, København:

I sidste uge foreslog fire støvede mænd i jakkesæt – landets økonomiske ministre – at gøre forurenede biler endnu billigere – efter et år, hvor bilsalget har slået rekord.

Hvor historisk mange lastbiler slider vejene ned. Og hvor hundredvis af københavnere dor tidligt på grund af luftforurening. Jeg har et bedre forslag: Hvad med at indføre et cykelfradrag? Kort sagt et transportfradrag for danskere, der cykler langt på arbejde i stedet for at starte bilmotoren.

Lad os da give en gave til alle dem, der er med til at holde forureningen nede og bilerne ude af byerne.

DAGENS CITAT

Fra nu af vil vi se bort fra alt, hvad han siger og gør.

Nikolaj Vraa, nyhedschef, ugebladet Tæt På, efter hoffets meddelelse om, at prins Henrik lider af demens. Til fagbladet Journalisten.

Vi finder os ikke i snyd, men fri dog eleverne fra forbud og kontrol

EKSAMEN

PIA SADDOLIN, REKTOR, BRØNDBY GYMNASIUM

I GYMNASIERNE arbejder vi på, at eleverne bliver dygtige. At de kan en masse i de fag, de er blevet undervist i, og at de ved en masse om demokrati, historie og samfundsudvikling. Vi ser det som en vigtig opgave at vise retning og give dem et fagligt og værdimæssigt grundlag, de kan tage afsæt i.

Vi sætter grænser, og vi udvider grænser i diskussionen med eleverne om, hvad vi forventer af dem, og hvad de kan stille af krav til os.

Vi forventer f.eks. af dem, at de kan boltre sig i den digitale verden, fordi de behersker de digitale værktøjer, men vi ønsker samtidig at sætte en retning for den dannelse, der er en forudsætning for, at de anvender disse kompetencer og færdigheder fornuftigt og til gavn for dem selv og andre.

Der er opstået en form for kløft mellem de muligheder, de digitale medier tilbyder de unge, og den dannelse, der er en forudsætning for at anvende deres kompetencer og færdigheder. Bl.a. fordi vi – de

voksne – har tøvet med at orkestrere de dannelsesanvisninger, eleverne har brug for. Hvorfor? Fordi vores viden og erfaringsbaggrund ikke er digital. Vi har ikke følt os klædt på til opgaven.

Det er en rigtig dårlig undskyldning.

Den baserer sig på den fejlagtige antagelse, at der er forskel på almen dannelse i klassisk forstand og digital dannelse i cyberspace. Det er der ikke.

KLØFTEN MELLEM

de unges digitale færdigheder og manglende forudsætninger for at håndtere dem forsvinder i hvert fald ikke ved at fjerne in-ternettet til eksamen, som undervisningsminister Merete Riisager (LA) foreslår. Og det er med garanti ikke et krav, som eleverne har stillet.

Som uddannelsesinstitution og læreanstalt skal vi naturligvis ikke finde os i snyd. Det skal vi med alle midler forhindre. Men tendensen til at forbyde og kontrollere sig gennem problemerne passer

meget dårligt med en demokratisk tankegang baseret på oplysning og nysgerrighed.

DER ER SÅ meget positivt i gang på gymnasierne, som knytter sig til den digitale udvikling, at det ville være et tilbageslag med forbud mod netbaserede prøver. 99% af de unge gør det fortræffeligt.

De overholder spillereglene og får oven i den store faglige viden en trænethed i at bruge nettet begavet og kritisk, at designe flotte opgaver med brug af lyd,

billeder og statistikker, at arbejde formidlingsmæssigt i forhold til afsender-modtagerforholdet.

Det må være vores opgave at give gymnasieeleverne det faglige og dannelsesmæssige grundlag, som åbner nettet og alle dets muligheder for dem. Det bør derimod ikke være opgaven at spærre for de digitale landvindinger med begrundelsen: Ellers snyder I bare.

Som uddannelsesinstitution og læreanstalt skal vi naturligvis ikke finde os i snyd

I det mindste må vi give håbet videre

FN'S VERDENSMÅL

MIE ROESDAHL OG TIM WHYTE, GENERALSEKRETERER I HHV. OXFAM IBIS OG MELLEMFOLKELIGT SAMVIRKE

DET ER på tide at erkende, at det ikke er lykkedes vores generation at skabe en bæredygtig udvikling på planeten. Det mindste, vi nu kan gøre, er at introducere ungdommen til det katalog af løsninger, som vi trods alt har fået lavet.

Klimakrise, migration, ekstrem ulighed og en række nye krige og konflikter. Det er en flov stafet, vi lidt fumlende giver videre til vores børn og børnebørn. Det paradoksale er, at der faktisk findes en plan for, hvordan vi kan adressere mange af disse udfordringer. En plan, som alle verdens lande har forpligtet sig til at lykkes med.

PROBLEMET er bare, at det er de færreste, der kender den. Og den bliver ikke til noget, medmindre den næste generation gør den til sit projekt.

Verdensmålene er 17 globale målsætninger, som vi skal nå inden 2030. Ver-

densmålene afløser de globale mål, der blev vedtaget ved årtusindskiftet, og som frem til 2015 har skabt stor fremgang på de fleste af de otte områder, som de dækkede. Men samtidig er andre udfordringer kommet til. Klimaforandringer, en stigende ulighed, nye konflikter og massiv migration, problemer, som fremtidige generationer skal håndtere, når vi er døde og borte.

Det allerførste, vi må gøre, er at sikre, at børn og unge kender til planen for FN's Verdensmål. Målene skal stå så skarpt og tydeligt for offentligheden, at de unge kan stille politikere, virksomheder og organisationer til ansvar, hvis de træffer beslutninger, der ikke bidrager til, at vi opfylder de 17 mål.

Og det er netop med det formål, at folkeskoler og gymnasier i Danmark og godt 100 andre lande i verden i denne uge har haft verdensmålene på skoleskemaet i det, vi i Danmark har kaldt Verdenstimen. Børn og unge skal kende målene, de skal forstå, hvad de betyder, og

hvorfor de er lavet. De skal vide, at planen findes, og at hele verden står bag den. Og de skal kunne protestere, når der bliver set stort på løfterne om at give dem en bedre verden. Unge mennesker i dag er engagerede, motiverede og indigerede.

Det er den energi, som fremtiden skal bygges på.

EN AF DE VIGTIGSTE diskussioner, vi bør tage med børn og unge over hele verden, er den om ulighed. Uligheden, som er eksploderet rundt om os, så de otte rigeste mennesker i dag ejer lige så meget, som den fattigste halvdel af verdens befolkning må deles om.

Vi må tale med dem om, at ulighed ikke er hverken naturgivent eller godt. Det er et samfund, som vi voksne har skabt. Den fejl må de forsøge at rette op på.

Som ngo'er, der arbejder med at bekæmpe fattigdom og uretfærdighed, be- trakter vi det som et ekstremt vigtigt skridt, at verdens ledere er blevet enige om at sæt meget ambitiøse mål, men det er først og fremmest vores børns mål. Derfor må vi sørge for, at de kender til problemerne og løsningerne, så de får muligheden for at tage det ansvar, vi voksne ikke tog.

Regeringen må

ser med andre ord Trump som en sociopat, der er uegnet til at lede landet og aldrig burde have haft adgang til de nukleare affyringskoder.

Den 'stærke' variant betragter ham som et symptom på og et instrument for langt dybere og mørkere kræfter – ideer, der på sigt kan omvælte ikke bare den amerikanske, men selve den internationale samfundsorden. Den frygt handler ikke blot om, hvad der kan ske på fire år med Trump.

Den handler om, hvad der kunne komme efter. De frygter for, hvad der ville ske, hvis alliancen mellem højreinternationale medier som Breitbart og 4chan på den ene side og pengestærke donorer som Mercer-familien (der også finansierede Brexit-kampagnen) på den anden næste gang finder sammen om en mere kontrolleret, mere stålsat og mere substansorienteret politisk kandidat.

MÅSKE IKKE SÅ overraskende har udmeldingerne og den stadige træden vande fra det officielle Danmarks side primært placeret sig inden for Bud Mattis-skolen. Set med regeringens øjne er det trods alt klart at foretrække, hvis valget af Trump reelt ikke rigtig gør nogen forskel.

Det så vi senest meget tydeligt udtalt af den danske ambassadør i Washington, der både til debatarrangementet i Politiken Hus og i et interview til avisen forklarede, at »Når man ser igennem røgen og de dramatiske udtalelser, er det en republikansk politik, som vi kan forvente og forudse.« Ambassadøren fastslog, at det diplomatiske system må have vis i maven eller »strategisk tålmodighed« med Trump: Fokus bør være den konkrete po-

I et Europa af blødhjertede nostalgikere og utopiske tåber, er Trump den realistiske interessepolitik klodsede og vulgære, men måske mest fornuftige stemme

tiden tilhører geopolitikken, og det er Trumps nationalkonservative dagsorden intet andet end en rå, men rationel og som sådan fornuftig tilpasning til: I et Europa af blødhjertede nostalgikere og utopiske tåber er Trump den realistiske interessepolitik klodsede og vulgære, men måske mest fornuftige stemme.

PREMISSER FOR ANALYSEN er rigtig: Vestens hegemoniske øjeblik er forbi, og vi står utvivlsomt over for globale udviklingstendenser, der rimer mere på rivalisering end harmoni. Men den politiske tilpasning, som Trump-administrationen afspejler, er ikke realisme. At se og forstå det er første skridt på vejen til, at Danmark selv kan føre en realistisk – klarøjet, langsigtet, bæredygtig – politik. For det første har Trump-administra-

tion er ikke et realistisk blik. Realismens ABC ender og begynder med, at statslederen må se verden, som den faktisk er, og ikke som vi ville ønske, den var.

Det fordrer et klart blik på egen og andres magt, egne og andres begrænsninger, eget og andres politiske råderum og muligheder.

I en ustabil og indviklet verden, hvor USA ikke længere er indlysende og enevældigt stærkest, og hvor flere atombærende magter vokser og vinder frem, er realisme ikke at råbe, at man er størst og vil slå først med ild og raseri, som verden ikke tidligere har set magt til.

Realisme er at se den gryende magtbalance. At erkende, hvor grænserne for ens egen magt går. At agere konsistent, men med visheden om egne begrænsninger også forsigtigt derefter. At deklarere for verden, at man vil tvinge Mexico til en mur eller Nord-Korea til atomkrig, er det modsatte: utopisme.

Det samme er en Afghanistan-udmelding, der hævder at ville udslette alle jihadister. Obama trak én streg og blev beskyldt for ikke at følge op. Trump trækker røde streger næsten dagligt og helt uden konsekvens. For ærkerealist Stephen Walt – USA's måske mest toneangivende realistiske tænker og kommentator i dag – er det ikke kølig og balanceret geopolitik, men (som han sidste uge skrev i Foreign Policy) en galemandsbuk.

For det andet anvender Trumps Hvide Hus ikke et realistisk sprog. Kun i den mest perverterede og primitive form betyder realisme simpel militarisme. Hvis det at se verden, som den er, er at se de andres magt og interesser klart, er det også at erkende, hvor begrænset et redskab

Trump trækker røde streger næsten dagligt og helt uden konsekvens

frem noget andet end direkte tvang. Trumps generaler er rundet af krigene i Irak og Afghanistan. De forstår og har til tider også understreget, at ikke engang i nutidens krige kan kampen vindes med simpel vold og militær overmagt. I den realistiske bog er 'pragmatisme' Gud. Men pragmatisme kræver nuancer, alternativer, skalaer.

Endelig og for det tredje benytter Trump-administrationen sig ikke af en realistisk logik. Ikke engang i den voldsomt nationale, geopolitiske tænkning, der inspirerede 1800-tallets Europa blev kortsigtede og snævre definitioner af 'den nationale interesse' betragtet som klog og erfaren statskunst. Den geopolitik, der gjorde krig, ikke 'koncert', til ideal, og som disse dage næsten besynges af genfødte 'realpolitikere', kaldte – helt uden blusel – sig selv for enten imperialism eller fascisme. For de realister, der siden blev formet af to verdenskrige, et holocaust og frygten for atomkrig, er den slags primitiv national egoisme sådan cirka det modsatte af kølig og ansvarlig dømmekraft. Af samme årsag kan man med nogen ret kalde den liberale orden, der de sidste halvår er blevet opbygget, for den realistiske orden. Belært af det 20. århundredes erfaringer har det

militær magt- vendelse er.

At en rå realist som Henry Kissinger skrev sin længste bog om diplomati – ikke krig – understiller, at magt for realisten er mere og oftest lige-

på lange stræk været frygt for menneskets og staters værste impulser, der har båret værket. Ikke naiv eller bløjet optimisme. For langt de fleste moderne realister er 'liberal institutionalisme' simpelt hen langsigtet og nuanceret egeninteressepolitik: I en ond verden, er det at afgive noget, at forhandle, lytte, aftale, indpasse og tilpasse sig, trods alt det mindre ondes politik.

Samtidig er 'orden' ikke bare noget, man underkaster sig. Det er også – som den liberale ordens traditionelle kritikere ville påpege – en måde selv at bruge magt på. En forlænget og oftest mere rafineret måde at øve indflydelse på. Trump er blind for begge dele.

ER 'STRATEGISK TÅLMODIGHED' så god realisme for Danmark? Eller betyder det, at Danmark netop ikke ser verden, som den er – og dermed heller ikke Trump? Bag ønsket om at 'se gennem røgen' ligger en udtalt antagelse om, at Trumps tweets og besynderlige udtalelser ikke betyder noget, så længe de ikke omsættes til egentlig politik.

Den antagelse holder naturligvis ikke. Selvfølgelig betyder det noget, hvad præsidenten i USA siger. Tale er faktisk diplomatiets stærkeste våben, og enhver, der har deltaget i internationale møder, ved, at 'tonen' i samtalen er mindst lige så afgørende som substansen.

Det er ikke bare en betragtning fra et verdensfjernt elfenbenstårn eller et udtryk for diplomatisk forventning om 'protokol og etikette'. Det er i sig selv en realistisk betragtning. Specielt i en højspændt og uklar epoke, hvor nuklear oprustning igen rør sig, og hvor virale in-

formationsteknologier gør det impulsive globalt på et sekund, bliver ord og signaler potentielt til krigsråb. I sådan en verden skal man tænke grundigt, før man taler – og tage vare på reglerne for, hvordan man taler til, om og med hinanden.

Antagelsen er, at Trumps tale og tweets er en flygtig ting. Det går over igen, og kan oven i købet være med til at gøre det nemmere for Trumps efterfølger til sin tid at genetablere gode forbindelser til alle de allierede, der har fået verbale knubs under Trump. Men hvad hvis Trump med sine talehandlinger formår at afspore den internationale samtale? Måske ligefrem nedbryde det usagte kodeks for global politisk omgang, der netop er bygget til at guide geopolitisk uenighed gennem højspændt trætan?

Eller værre: Hvad hvis det skamløse og kortsigtede, som den strategiske tålmodighed med overbærende skuldertræk 'sitter igennem' bliver til *new normal*? Trump-administrationen har undsagt sig ideen om det forpligtende internationale samarbejde. Hvad er konsekvensen, hvis den håbløshed for alvor synker ind?

Realismens grundide er sikkerhedsdilemmaet. Det handler om at det værste tænkelige – kortsigtede, nulsumslogikken, alles krig mod alle – bliver en selvopfyldende profeti.

Hvis vi stadig mener, der er spillerum for handling – at fremtidens orden trods alt kan tage sig forskelligt ud, afhængigt af hvem der præger og former den – hvad er det så, den strategiske tålmodighed venter på?

VIBEKE SCHOU TJALVE LOUISE RIIS ANDERSEN